

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre . . . . . Par 1 anno 6.— fr.
Félévre . . . . . 6 mesi 3.— »
Negyedévre . . . . . 3 » 1.50 »
2 hóra . . . . . 2 » 1.— »
Külföldre 1 évre. Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyilnterek:
Hirdetnek árszabály szerint a kiadó
hivatalban, (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. kiadói irodá-
ában Budapest, Váci-utca, Oppeli k
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assu-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Piazza Adamich.

1888. Aprilis 15

Megjelenik minden vasárnap

15 Aprile 1888.

Egységes úszor-rendszer. Reményi Antaltól.

Németország a tengeri hajózás egy nagyfontosságú terén igen üdvös újítást fog életbe léptetni, tudniillik azt határozza el, hogy a német partokon a hajózható víz s a zátonyok egységes rendszer alapján jelöltessenek meg. Tudvalevő dolog, hogy a tengeri államok e tekintetben eddigelé teljes önkényvel, vagyis helyesebben mondva, minden rendszer nélkül jártak el.

Elegendőnek tartották, ha az ugyanazon hajózható vízben felállított jelzőket egymástól eltérő alak, szín vagy fajta által különböztették meg, hogy legalább ezeket össze ne téveszthessék vagy hiába ne történhessék.

Ámde nevezetes könnyebbség lenne a hajózásra nézve, ha már előre is minden körülmények közt tudni lehetne, hogy az illető jelzőnek alkatánál fogva micsoda különös rendeltetése van, vagy minden hajózási útmutató nélkül is tudhatná a hajós, mihez tartsa magát minden egyes esetben. Teljes haszna s jótékony eredménye ennek azonban csak akkor lenne, ha nemzetközileg rendeztetnék. Mert ha valamennyi tengeri hatalom, közös megállapodás alapján, egyenlő rendszert követne, ha például gömbalakú úszorral a hajózási akadályoknak csakis bizonyos neme jelettenék meg, vagy ha bizonyos jelzésekre mindenütt ugyanazon szín használnának, akkor a hajós, bármily vízterületen lenne is, ilyen jelzőnek megpillantásánál percig

sem kételkednék, s akkor a jelzések ezen nemére nézve nevezetes könnyebbség állna be s a hajózási utasítások is oly tekintetben egyszerűsíthetnének. Igaz ugyan, hogy az itt felállított ilyenek megvalósítása nem oly egyszerű, mint azt első pillanatra goldolnók, először azért nem, mert a nemzetközi megállapodásnak létrejövetele, még az ily nem politikai természetű téren is sok nehézséggel jár, másodsor azért nem, mert ily nemzetközi rendszernek elfogadása a létező tengeri jeleknek sokszerű változtatását vonná maga után és tetemes költséget okozna. Ezen körülmények azonban nem változtatnak ez elv helyességén és remélhető, hogy e már többszörösen szóba hozott eszme végre is kedvező megoldást fog nyerni, a mint ez már más ügyeknél is több közbesett lépés után megtörtént.

Időközben a német birodalmi kormány saját partjaira nézve oly tervet állított fel, mely az ügy gyakorlati alakzatát szemléltetné teszi. A múlt évben t. i. a hajózási vizek és zátonyoknak a német partokon való egységes jelzését rendelte el, azon utasítással, hogy az, 1889. ápril 1-től kezdődőleg fogantatassék. E rendeletben mindenekelőtt különbség tételik az úszó és a szilárdan álló tengeri jelek közt. Az első közté számitatnak a kúp, rúd, hegyestompá, gömb, és hordóalakú úszorok; az utóbbiakhoz tartoznak a szilárd (például: kőből épült) és póznajelek, valamint ágakkal ellátott zár, vagy ágak, melyeket a

fenékre szúrnak be. Az ugyane nemű tengeri jelek megkülönböztetésére szolgálnak még a tetőjelek és a tengeri jelekre festett feliratok avagy alakok. A feliratok mindig fehérek. A mikor a tengeri jelek számoztatnak, akkor a számsorozat mindig a legkülsőbb tengeri jelnél veszi kezdetét. A hajózható víznek megjelölésére a tengeri jelek olyképp alkalmaztatnak, hogy a jelek fajtája ismereti a hajózható víznek minőségét. Így a gömbúszorok jelölik a közép hajózható vizet, ellenben a kúpalakúak a nekivitorlázásra szolgálnak. A hajózható vizen kívül eső zátonyok rúd, vagy kúpalakú úszorokkal jelöltenek, a melyek a szerint, a mint vagy annak szélén vagy magán a zátonyon található, különböző tetőjellel vannak ellátva (háromszög, vagy dob). — Az efféle zátonyjelek rendszeren felírta vannak festve, csak akkor, ha a zátony oly csekély terjedelmű, hogy a hajó minden oldalról csekély távolságra megközelítheti, áll a festés fekete és fehér csíkokból. Oly hajózási vízi jelek, a melyeknek mindkét oldalán haladhat el a hajó mint például a közép hajózható vizet jelölő úszorok, vörös és fekete csíkokkal látatnak el. Ellenben a szüre nézve általános szabályul szolgál, hogy a befelé vitorlázó hajónak jobb oldalán találtató tengeri jelek vörös, a baloldaliak pedig fekete színűek. A tenger-alatti táviró huzalok megjelölésére zöld gömbúszorok használnak, a melyek fehér színben: „telegraph” szóval avagy T. betűvel vannak ellátva. Sárga, és pe-

dig a fekvés különbözősége szerint hegyes, tompa, avagy hordóalakú úszorok, a vesztegzári területek határait jelzik. Oly vízterületek, a hol lóakna, — avagy torpedó kísérleteket szándékoznak megjeitni, vörös zászlócskával ellátott sárga hordóúszorokkal jelöltetnek meg.

Látni való, hogy az egész rendszer alapjál bizonyos gondolat vétetett, melynek következetes keresztülvitele a hajózás előnyére szolgál és a partok megjelölésével megbízott közegek munkáját lényegesen könnyíti. Nem akarjuk itt megvizsgálni, ha vajjon a német rendszer alkalmas-e arra, hogy alapul szolgáljon nemzetközi megegyezésnek, ámbár a szem előtt tartva itt főleg arról van szó, hogy egyáltalán bizonyos rendszer választassék, mivel a részletek azután nem egyebek izlés dolganál. Ha nem a német példa kívánatos alkalmat szolgáltat arra, hogy az ügyet másutt is figyelemre méltassák s hogy abból fokenként az ügynek nemzetközi rendezése fejlőd- jék ki.

Fiume tengeri kereskedelmi forgalma.

A tengeri kereskedelmi forgalmat a fiumei kikötőben, a bel- és külföldi gőzhajózási társulatok, valamint a magántulajdonosok gőz és vitorlás hajói a következő arányokban közvetítették:

Behoztak:
Adriagőzösök: 3808 m. mázsá, 280 darab árut.
O. m. Tlodygőzösök: 11319 m. mázsá, 692 db. árut.

A következő XVIII században már csak egy krajnai nemes, *Peluzzi Antal* grófot ismerjük Fiume kapitányai között. E család triezzi és görzi eredetű; S. Servolo, Castelnuovo és Schwarzenegg birtoka által Krajnában is birt rendi állással. Bárói s utóbb grófi címét II. Ferdinándtól nyerte (1622 ill. 1632). Fiume utolsó kapitánya első aki magyar nevet visel: *Gerlezi Fülöp* (1751), esaszári helytartói címmel. Elkészítője egy új aerának, ki azután Fiume magyar kormányzóinak enged helyet.

Fest Aladár.

Jegyzet.

19.) Dimitz, i. m. IV, 88 l. — 20.) I. m. IV, 88. — 21.) 1579-ben. Almanacco Fiumano 1869, 80 l. 22.) Dimitz, i. m. IV, 84 l. Jegyzetben idézve Czörng, Göz I. 650 és k. II. — 13.) Dimitz, i. m. III, 63 l. — 24.) I. m. IV, 84 l.

A „Fiume” tárcéja

Fiume régi kapitányairól.

(Eredeti tárcza)

II.

A Jurissich után közvetlenül következett kapitányokról keveset mondhatunk. Ezek *de Zara Jeromos* (1536) és *Rizzano Gáspár* (1544). A *Zara* vagy *Sara* család a krajnai lovagi rendhez tartozott; 1689-ben már kihalt volt. Ugyancsak ez időben a hihalt nemzetségek közt találni felsorolva Valvasornál *Ritschau* lovagi családot¹⁹⁾, melynek nevét az előzmények után minden mérészség nélkül az olaszos alakot öltött vagy megörzött *Rizzano*-val azonosíthatjuk.

Az után következő kapitány *Barbo Ferencz* (1563). Ha a személyét illetőleg nem is, de családjára vonatkozólag

elég bő felvilágosítást nyerhetünk *Dimitz* idézett művéből. E szerint a *Barbók* régi velencei nemesi család, mely még a XV században telepedett volt meg Krajnában. Elődei közül sokan magas méltóságokra emelkedtek; egyikük *II. Pál* néven a pápai székot foglalta el (1464-1471) s mint Hunyadi Mityás kortársa és Podjebrád elleni szövetségese a magyar történelemből is ismeretes; többben a bibornoki kalapot viselték. A család *II. Ferdinand* által utóbb (1629-ben) bárói s *I. Leopold* által (1674) grófi rangra emeltetett. Czímük: Waxensteini grófok, Guenecki, Passi és Zobelsbergi bárók, Schlüsselstein, Kreussenbach (Kroisenbach) és Dragomel urai²⁰⁾.

Barbo Ferencz után *de Zara Pál* következtek (1569); családjáról főntebb már szólunk. Ezt követi *Athems Lénárd* (1574). E kapitány szereplése a *Károly* főherczeg által Belső Ausztriában kiméletlen erélyvel és szívós kitartással megindított ellenreformatio idejébe

esik. Tudjuk róla, hogy még mint fiumei kapitány rendeletet kap a karsti községekben élő lutheránusok üldözésére, a polai püspök felterjesztése alapján²¹⁾. A család — *Athems*, *Atems* vagy *Atimis* néven — friauli eredetű; hasonló nevű várkastélya Udinától két mérföldnyire, *Faedis* mellett emelkedik. Szár mazási faja ősrégi; 1106-ban már szerepel a tör énelemben. Valvassor idejében grófi rangot viselt²²⁾.

A XVII században szerepelt fiumei kapitányok névsorát *Schranz Farkas* zárja be, kiknek nevével már nem találkozunk a krajnai nemesek sorában.

A kapitányi méltóságban 1594-ben találjuk tehát *Ferdinánd* főherczeg — a későbbi *II. Ferdinand* császár — idejében. Másfél évtizeddel előbb ugyancsak *Schranz Farkas* mint cellanált olvasnok említve a brucki országyűlésen *Károly* főherczeg oldala mellett²³⁾; a család tehát vagy karantán vagy stíriai illetőségű.

Más gőzök: 60654 m. m. 2185 db, és 340 köbm. áru

Vitorlások (10 tonnán fölüliek) 28474 m. m., 409378 db., 870 köbm. áru.

Vitorlások (10 tonnán aluliak): 2932 m. m. 5097 db., 419 köbm. áru.

Abehozatal február hóban 107190 m. m., 417632 db., és 855 köbm. áru. — Az összes behozatal január hó 1-től február hó végeig 255.777 m. mázsa, 703590 db.

Kivittlek:

Adriagőzök: 10322 m. mázsa 540731 db, és 169 köbm. árut.

O. m. Lloydgőzök: 11.974 m. mázsa, 23471 db., árut.

Más gőzök: 114.848 m. mázsa, 2.158.956 db., és 392 köbm. árut.

Vitorlások (10 tonnán fölüliek) 10740 m. mázsa, 1.498.912 db., és 474 köbm. árut.

Vitorlások (10 tonnán aluliak), 4230 m. mázsa, 3344 db., és 7 köbm. árut.

A kivittelt február hóban: 244214 m. mázsa, 4.216.594 db., s 1045 köbm. árut. — Az összes kivittelt a f. évi január hó 1-től február hó végén 576157 m. mázsa, 10.101.241 db. és 4573 köbm. áru.

Lisztforgalmunk.

A f. évi márczius hóban a következő mennyiségű magyar liszt érkezett Fiuméba:

Budapest	79.299
Debreczen	4.369
Szeged	4.015
Losoncz	3.441
Arad	2.526
N.-Várad	1.321
Eszék	812
Miskolcz	714
Zágráb	636
Károlyváros	623
N.-Kikinda	604
Szatmár	506
Dombóvár	510
N.-Szeben	203
Kis-Korpad	200
M.-Vásárhely	102
H.-Bonyhád	102
Kaposvár	101
Sziszek	102
Összesen	100.186

Az összes lisztállítás Fiuméba a f. évi január hó 1-től márczius hó végeig 257.943 m. mázsa.

Fiume és az osztrák-magyar Lloydszerződés.

Az o. m. új Lloydszerződést Magyarországon általában véve kedvezően fogadták: tény ugyan, hogy e hatalmas hajózási társaság a szubvenzió arányát véve a jövőben is nagyobb előnyöket biztosít Ausztria részére, mindamellett az egyetlen magyar kikötő város kereskedelmi érdekei az új szerződésben sokkal jobban figyelemben részesültek, mint a régi szerződésben.

Mily mértékben fogják emelni az újonnan kötött Lloyd-szerződésben kikötött hajózási járatok és egyéb üdvös intézkedések a fiumei kikötő áruforgalmát, arról természetesen csak egy-két évi gyakorlat fog bennünket meggyőzni.

A Fiumét közvetlen érdekli vivmányok közül kiemeljük, hogy Fiumében

magyarországi aligazgatóság szerveztetik, a budapesti képviselőiség hatásköre kibővítették. Az aligazgatóság személyisége csakis magyar honpolgárokból áll. Hogy a szállítási tarifák tekintetében a Trieszt és Fiume részére biztosított teljes paritás mindenkor érvényesüljön, a kormány befolyása a tarifák megállapítására és ellenőrzésére sokkal nagyobb mértékben kötetett ki. A Lloyd az eddigmél jóval gyorsabb közlekedésre és 946.000 tonneri mértéfdel járására, tehát 280 0 tonneri mér földdel többre köteleztetik. A szerződés a Triesztből kiinduló és Fiumét érintő vonalakra nézve akkép intézkedik, hogy a Fiumében feladásra kerülő áruk részére az egyes hajókon a szükséges rakhely fenntartások, szóval a Fiuméből indítandó áruk számára biztosítja azt, hogy a hajók Triesztből nem fognak túlterhelve Fiuméba kerülni s így nem lesz érdekben senkinek a Fiumével versenyző Trieszt kikötőjébe inkább szállítani árukat, mint Fiuméba. A Lloydvállalat az eddigi 22.000 tonna helyett 30.000 tonna belföldi köszönet tartozik felhasználni és ebből tízezer tonnat magyarországi kikötőbányákból. Végül a Lloyd megszűntet több parti járatot, melyeket a kisebb magyar vállalatok teljesíenek. Főbb vonásaiban ezek azok a pontok, melyek az új szerződésben Magyarország előnyére szolgálnak.

A BARCELLONAI KIÁLLÍTÁS RÓL april hó 4-től két következő tudósítást vettük. A kiállítás főépülete igen helyes be van tetőzve mésként csak félig kész. — Bár a hivatalos megnyitást csakugyan megtartják e hó 8-án, akkorra csakis a japáni osztály felel ki a ládákban szőnyegét s egyéb tárgyait ideiglenesen, hogy egy hónapra ismét visszarakja, nehogy a por lepje el azokat. — A valódi megnyitás ugyanis csak május 15-én lesz.

Az iparsernaknak a falán dolgoznak, az egyes csoportoknak a helyei a lig hogy némelyütt vannak ki mérve. — Egyedül az osztrák osztály az, hol már látszik is valami. — A fedél alatt két oldalt a hosszú falmentén elég nagy vásznakra festve csinosan tűnnek föl az osztrák tartományok címerai, külön külön, ezek közt pedig hasonló vagy vásznakon az illető tartomány székelyeinek csinos kitéképe. — Igazán ügyes gondolat, ügyes kivittlek.

A különböző zászlók is illető helyeiken függnek a földszinten a képek elé. — Lenn a teremben főmédrek óriási láda felbontatlanul hever, mely mind vasuton érkezett. — Csakis ezen osztály az, mely gyors munkával szekérenyeket készítve, sorompókra léphetnek.

A magyar osztály szószed az osztrák osztályval. Mint az egyéb osztályok, úgy a magyar is még teljesen üres: — — — — — épület falán és tetőzetén is még sok rendbe hozni való van.

Maga a park rendezése vár; — a esatornázás, ültetések, pavilonok építése nagy zűrzavart képez. — A munka haladását a sok esőzés igen lassítja.

Úgy látszik Ausztria Magyarország a spanyol regens királynőre tekintettel magát kitüntetni akarja: — hiszen, hogy a legérdekesebb osztályok egyike leend.

Fiume város kölcsöne.

A városi képviselőtestület a f. é. ápril hó 15-én tartott közgyűlésén egyhangulag elfogadta a három millió sorsjegykölcsönre vonatkozó javaslatot. A három millió forintnak azonnali realizására hozott a testület határozatot, hogy abból a városnak a takarékpénztárral szemben fonálló tartozása törlesztessék, s néhány sürgősebb közmunka költsége földőztessék. A

kölcsön engedélyezése céljából Dr. Giacich indítványa folytán egy küldöttség fog már legközelebb a m. kir. pénzügyi miniszternél tisztelegni.

A fiumei fogyasztási szövetkezet rendes közgyűlése az első összehívásra a határozat képességhez szükséges számú tagok és szavazat mennyiség hiányában megtartható nem lévén, ugyanazon közgyűlés 1888 évi április hó 18-án este 6 és 1/2 óraker ugyancsak a főgyűlési nagytermében fog megtartani.

Erre a f. szövetkezeti tagok azon figyelemzetéssel hívatnak meg, hogy ezen, most már második ízben összehívott közgyűlés az alapszabályok § értelmében, tekintet nélkül a megjelenő tagok számára, határozat képes leend.

Fiume 1888 ápril 14.

Az igazgatóság.

Fiume és a magyar „Szabadság szobor”.

Fiume és a magyar „Szabadság szobor.” — A kikötő város, mely már nem egy ízben tett fényes tanságot nagy alkotókészségéről valahányszor a magyar nemzet ügyéről volt szó, a Budapestten fölláttandó Szabadság-szoborra történt adakozások körül, az ország fővárosa után az első helyen áll. Nagy megelégedéssel konstatáljuk, hogy a kikötő város nagyfontosságú nemzeti célra sokkal többet adakozott, mint bármelyik város az anyaországban. Fényes bizonyíték ama régi és az igaz meggyőződésen alapuló állásunk mellett, hogy Fiume Magyarország iránti ragaszkodásában rendületlenül áll, s mindenkor tetteivel bizonyítja, mennyire együtt érez a fontos jelentőségű nemzeti aspirációkkal. — Nem említve az 1879 ki szegedi katasztrófát, mely alatt Fiume valóban történelmi nevezetességű áldozatkészségének adta tammjelét, számos oly példára hivatkozhatnánk, mely szépen domborítja ki a fiumeiek hagyományos ragaszkodását az anyaországhoz.

Legújabbban a Szabadság szoborral szemben hozott áldozatkészsége ismét figyelemre méltó. Többet adakozott mint Debreczen, Szeged, Kolozsvár, többet mint a többi olyan magyar városok, melyeknek területén, sok magyar szívnek vére folyt el, hogy egy magyar Szabadság-szobor leleplezésének ünnepéhez minél gyorsabb közlekedhessünk.

Hogy csak egy példát említsünk, utalunk a legmagyarabb városra, a dúsgazdag Debreczenre, mely a magyar vidéki városok között 1527 forinttal, tehát Budapest után a legnagyobb összeggel szerepel az adakozó magyar városok névsorában, Fiume nem kevesebbel mint 2563 forinttal járult a magasztos cél előmozdításához. — De sőt többet mondtunk! Nem csak a városokat, de a legtöbb vármegyét is fölfümlta Fiume, az ezáltal is oly kiváló mértékben kitüntetett áldozatkészségével.

Ne vadoljunk tehát a kikötő várost hazafiatlan érzelmekkel; az egyesek határetéből csak a szűklátókörűek alkotnak maguknak rémképeket, bizonyosan oly czélból hogy megron sák ama százas viszonyt, mely ez idő szerint Fiume részéről nemcsak hogy meg nem győngült, — de mint azt a legtöbb napoknak általunk tisztá valóság föltüntetett eseményei igazolják, — mindinkább erősödik.

Az idő nagymester: „Tempo è galantuomo”!

Kikötőépítés. A kikötőépítési illetőleg a Fiumara Deltáján folytatandó munkálatokra, mint azt lapunkban több ízben közöltük, a közmunka és közlekedési m. kir. minister e hó 12-kére hirdetett a fiumei m. kir. kikötőépítészeti hivatal utján árlejtést. A munkálatokra a fiumei kikötő építészeti vállalat, és „Reiss és Colussi” vállalkozók részéről történt a legelősebb ajánlat, s e kettő között a fiumei vállalaté kiállozik előnyösebbnek. Az árlejtési eredményt a kikötőépítészeti hivatal már fölterjesztette a közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszteriumhoz, s a határozat megérkezése mielőbb várható. A föltöltendő 20.000 □ méternyi terület 250.000 tonnaanyagot igényel. A munkálatokat, melyek május elején veendik kezdetüket, a f. é. december végére kell befejezni.

Vizshangok a fiumei polgárság köréből.

A fiumei polgárság körében, mint azt annak idején említettük, élénk vizshangok keltettek ama hazafias nyilatkozatok, melyeket a fiumei kormányzó, a város polgármestere és a város országgyűlési képviselője mondottak. A közhangulat tolmácsolására, már is több nyilatkozatot vettünk előkelőbb polgároktól; habár e nyilatkozatokon kétség, tellenül a hazafias örömeink hangja vonul végig, mindamellett kiválgálnak azokból oly tendenciák, melyek az érdemek mellőzéséből ered sérelmek orvoslását czélozzák. Helyet adunk ezen, általánoságban elmondható: ily fölszólásoknak, mert kétségkívül, mint f. a angol sajtóban történt szokott, nem egyszer vezetnek még a szűkebb körű fölröptések megszüntetésére, sőt még a jogosult személyes érdekek megővására:

„Tisztelet szerkesztő úr!
„Beesés lapja, mindenkor kiváló ügy-buzgalommal kel az anyaországunkkal annyira szoros kapcsolatban álló fiumei érdekek érdekében. Ez indít engem s több polgártársamat arra, hogy sorainkkal fölbeszéljék.”

„Fiume város minden hazafias polgárának nagy megelégedésére szolgáló városunk polgármesterének a kormányzóiparokban kimondott nyilatkozata; tolmácsa lévén az összes fiumei hazafias polgárság igaz érzelmeinek, élénk viszhangot keltett az anyaország hitának szívében is.”

„A jó viszony állandóságához és megszilárdulásához nagyobb fog hozzájárulni, még egy fontos körülmény is, i. e. hogy a fiumei közügyek terén általában ne találkozzunk oly gyakran panaszokkal, melyek a jogosult érdemek és az ezzel kapcsolatos erkölcsi és anyagi érdekek sérelmeivel foglalkoznak. Az egyesek eszméinek terjedtségének méltatásakörnyen vezetett e téren megoldásra.”

„Es bányeg gyakran fordulnak elő közügyek terén oly mellőzések, melyek jogot juttatják eszünkbe az irást szavalt, mely szerint az úr szájében reggeltől dolgozó munkások ugyanazon bért kapták, mint a kik később láttak a munkához.”

„Nem a hazafiaság lévi a jutalmát, de ama jogosult féltékenység, hogy gyakra van a keresébe kipróbált honpolgárok sokszor még kevesebb tehetséggel is, a régi kipróbált jellemű honfitársakkal szemben mellőzöttek. Elég szöttekinteni közeletünkben, s nem egy példa tűnik szemünkbe. Vagy tán ama de érvényre juttatása van terében, hogy a kipróbált tehetséges hazafiak kik bányai mellőzések hatása alatt úgy sem tártorodnak el, a keresébe kipróbáltak pedig úgy uton, ha meg nem is javulnak, legutóbb megszelídülnek?”

„Ki ne ismerne a szelídített róka meséjét?”

Z. Á. és többen.

Stefánia

Stefánia, a kén a szomszédos Fiumentől Fiume zeteket meg kormányzó sége ama közközlészet Mária győri litogatni.

A fenségű ra előtt érke nyi confessio óraker lépet.

A trónus

Alig érte minyő a t zonnal értes mestert, ki igazgatóval a trónörökös jüleg gróf neje sz. W. jelentek. A bemutatta a utin az eg meg. Minden vari szolgálj ban felszék szolgáló ö szonyát meg neje ki bere ba, könyvze szivfőségének nemes gond nehány kérd intézett híd polnát tekin befeg ápoló körházi ig z. Giacichnak intézetből, a

A

Alig érte gátosága Ste tásáról azon kedéseket a gadtatására.

A trónör

Zichy Agos Wimpfen flo gármester ki

A bejár

Leard He é n gadtak. A nevelőkkel a czakkal fej

Az árval dékek a lum bor Gyula kedett hang

ő fenségét, ket tekintet mal kiváló

A nagy üdvözöl bes nevében, em totta a nem

Az árva az ez int mekmenhelye gyütt Szapá ria grófnő, v köszöni létét intézet fönl is sokat kös

Távozása igazgatóság kú testvérek jezte ki.

Úgy értes legközelebbi jötekyon int chy Agostus mekmenhelye valamint egy is meg fogja

Kü

Stefania t torpedógyár b 9-án kifejezést világhírű torpe nak tulajd nos ba gőzsonakja

Stefania trónörökösne Fiumében.

Stefania, a trónörökösne ő fensége e hó 11 kén a szomszédos Abbaziából egész váratlanul Fiuméba érkezett, hogy egy intézeteket meglátogasson. Gróf Zichy Agost kormányzó csak kevéssel értesült ő fensége ama szándékáról, hogy a fumei kórházat és a Mária árvaházat és a Mária gyermekmenhelyet ohajtani meglátogatni.

A főséges asszony valamivel tíz óra előtt érkezett meg Fiuméba. Széchenyi contesse kíséretében, s pontosan 10 órakor lépett be a fumei kórházba:

A trónörökösne a kórházban.

Amíg értesült gróf Zichy Agost kormányzó a trónörökösne szándékáról, aazonal értesítette Ciotta János polgármestert, ki Dr. Giacich lovag kórházi igazgatóval élen megjelent a kórházban a trónörökösne fogadására, hol egyidejűleg gróf Zichy Agost kormányzó és neje sz. Wimpffen Hedvig grófné is megjelentek. A trónörökösnek Dr. Giacich bemutatatta az orvosi személyzetet, s azután az egyes helyiségeket tekintette meg. Mindenekelőtt azonban egyik udvari szolgáját kereste föl, ki a kórházban feszik beteg. Megható volt a hó szóának öröme, midőn fenséges urasszonyát maga előtt látta; úgy ő, mint neje, ki betegség hírére érkezett Fiuméba, könyeztek a trónörökös asszony jószívűségének ily ritka jelére. Mintán a nemes gondolkodású trónörökösnek még nehézy kérdést, és több vizsgálat szót intézett föl családijéhez, a kórházi kápolnát tekintette meg. Végül, még a beteg ápoló apácákkal társalgott, a kórházi igazgatóval különösen Dr. Giacichnak köszönetét fejezte ki az intézetből, a Mária árvaházba ment át.

A Mária árvaházban.

Amíg értesült a Mária árvaház igazgatója Stefania trónörökösne látoga tásáról aazonal megietta a kellő intézkedéseket a magas vendég ünnepes fogadtatására.

A trónörökösne az árvaházban gróf Zichy Agost kormányzó és neje sz. Wimpffen Hedvig grófné, és Ciotta polgármester kíséretében jelent meg.

A bejáratnál az igazgatóság tagjai Leard He'én al főek vezetésé alatt fogadták. A intézet árvái pedig, eükon nevelőikkel a Paula st. Vincze rendű apácákkal fejezték ki hódolatukat.

Az árvaház kapornájában a növénydekek a himnusz énekelték, majd Czobor Gyula magyar létszónok, emelkedett hangú beszéd mellett megáldotta ő fenségét, mire az árvaházi helyiségeket tekintette meg, melyek az alkalommal kiváló izléssel voltak földszítve.

A nagy teremben egy kis árvaházi üdvözlő beszédet mondott árvatársnői nevében, mely jelenet láthatóan megbatotta a nemesleki trónörökösnet.

Az árvaház után meglekintette az ez intézettel kapcsolatos gyermekmenhelyet, mely az árvaházzal együtt Szapary Gézónak sz. Györy Mária grófné, volt fumei kormányzóknak közömi létét, s melyek egyttessen, az intézet főnöknőjének, Teréz testvérnek is sokat köszönhetnek.

Távozásakor a trónörökösne úgy az igazgatóság tagjainak, mint a nemesleki testvéreknek meleg elismerését fejezte ki.

Úgy értesülünk, hogy ő fensége már legközelebbi napokban a fumei többi jótékony intézeteket, u. m. a gróf Zichy Agostné által alapított Clotild gyermekmenhelyet, fumei gyermekmenhelyet, valamint egyéb nevezetesebb intézeteket is meg fogja látogatni.

Különbéle hírek.

Stefania trónörökösne a Witehead félé torpedógyárban. Stefania trónörökösne e hó 9-én kifejezést adott ama ohajtának, hogy a világhírű torpedógyárat meglátogassa. A gyárnak tulajdonosa e célból kiküldötte Abbaziába gőzcsónakjának egyikét, melyen a trónörökösne berándult Fiuméba. — A gyári helyiségek meglekintése alatt ő fenségét Witehead gyáros és fia John, valamint gróf Hoyos Witehead neje kalauzolták, s a telep nagyszerű berendezése láthatólag meglepte Magyarországnak jövendő királynejét. A gyár meglekintése után a trónörökösne jelenet tartott a torpedógyáros fiánál Witehead Johannál, hol egyszerűen meglekintette, nem neje győze meglekintését. Fifejmi Witehead John neje ott a világhírű gyárnak nem remelt berendezése fölött.

A gyári helyiségek meglekintése alatt ő fenségét Witehead gyáros és fia John, valamint gróf Hoyos Witehead neje kalauzolták, s a telep nagyszerű berendezése láthatólag meglepte Magyarországnak jövendő királynejét. A gyár meglekintése után a trónörökösne jelenet tartott a torpedógyáros fiánál Witehead Johannál, hol egyszerűen meglekintette, nem neje győze meglekintését. Fifejmi Witehead John neje ott a világhírű gyárnak nem remelt berendezése fölött.

Személyi hírek. Gróf Zichy József és neje sz. Odescalchi hercegné, Fiumébol néhány napra Zágrába utaztak. — Fésüs Béla min. oszt. tanácsos Budapestről Fiuméba visszerkezett. — Lederer Sándor több napi uti időzés után visszatért Budapestre. — Kuzmanovic ezredes, és Kepes törzsoaras, az ünnepezi főhivizsgálatot befejezve, Fiumébol Zágrába tértek vissza.

Dr. Erödi Béla Olaszországban. Dr. Erödi Béla jeles írónkat, s a fumei m. kir. állami főgimnáziumi igazgatót, ma az ut nár egyizlen említtük a vallás és közoktatásügyi m. kir. min. ister tanulmánytra küldötte ki Olaszországba. — Dr. Erödi Béla, ki e hó 5-én indult el feladatának teljesítésére, már régebbi idő óta foglalkozik az olaszországi tanügy tanulmányozásával, s a Fiumében a múlt év folyamán megtartott tanügyesület országos gyűlésén, tárgyrol tartott előadásával, melán több idö óta foglalkozik az olaszországi tanügyi tanulmányaihoz, melyeknek befejezése után, a terjedelmes munka, a vallás és közoktatásügyi m. kir. kormány költségén fog megjelenni. Jeles tudosunk utazása egy hónapnál több idöig vesz igénybe, s ez idö alatt, mintegy husz városnak kiválóan elemi iskolai tanügyének tanulmányozásával fog foglalkozni.

A fumei tüzoltó egylet tizenöt éves évfordulöja. A fumei tüzoltó egylet a f. évi ápril hó 8-án ünnepelte meg fömülésének tizenöt éves évfordulöjét. Az ünnepe sorrendjét díszgyakorlat elözte meg a fumei papgyárban, hol József főherceg is megjelent. Gillyén Arpád és, és kir. kamarás honvédszázados kíséretében. A sikerült gyakorlat után a tüzoltó egylet tagjai a St. Vito templomba vonultak az ünnepeles isteni tisztelekre, majd pedig zeneszó kíséretében vonultak a múzeumigazgatóság felé, hol a szolgálóti ének átadását folyt le. Az éneket Ciotta polgármester osztotta szét, ki Marosich Bigio főparancsnok udvözlö megköszönéssel, szavaira Ciotta polgármester szép beszéddel válaszolt, melyben kiemelte a tüzoltóság nemes feladatát, s hangsúlyozta ama reformokat, melyeket a város meg áldozatok árán is, kész lesz megtenni e korszerű intézmény érdekében. Az ének kiosztása után, a tüzoltóság zeneszó mellett elvonult. A nap délutánig a népkertben sikerült ünnepe volt.

Övacció a fumei m. kir. állami polgári iskolák igazgatójának. A fumei m. kir. állami elemi és polgári iskolák jeles igazgatóját, Berecz Gyulát kiváló kitüntetésben részesítöék; a hó 12-kén volt nevenapján nemcsak a vezetése alatt álló tanintézetek tanítói, és növendékei és a fumei többi magyar tanintézetek tanferfiái is. — A m. kir. állami elemi és polgáriskola tanítói ugyanis a nevezet nap reggelén testületileg tisztelegtek közszeretében álló igazgatójuknál, s ez alkalommal Donath Imre polgári iskolai tanár, mondott megleghangú beszédet, melyre az igazgató meglehatottan válaszolt. Majd egy díszes üdvözlő lapot nyújtottak át. — E tisztelegés után az egész tanterület önökön az ünnepelet igazgatóval, egy földszített tanterembe vonult, hol az intézet növendékei, háromszoros énekeszettel s a Raköczy indulóval fogadták.

Az ünnepe y folyama alatt egy fumei olasz nyelvű növendék magyar beszédet mondott, miközben egy ünnepezi szöveg szalaggal ellátott díszes virágcsokor nyújtotta alá. A szép ünnepelet a növendékek a nemzeti himnusz éneklésével zárták be. — A nap folyamán kedélyes lakoma volt az igazgatónál, mely alatt úgy az ünnepeletre, valamint a fumei magyar tanügy ferfiára számos fölköszöntök mondatlák, s a fumei tanügyet érintö érdekes eszmecsereek folytak. Szívünköl örövendünk a magyar tanügy e lelkes tagjának kitüntetésén, sokat tett

ő négy éves működése alatt, az intézet fejlesztésére, s hiszük, hogy nem egy izben fog még alkalom kínálkozni sokoldalú érdemeinek, jól megérdemelt méltatására.

A fumei lovaregylet új lovagló helyiségeinek ünnepeles megnyitása. F. hó 8-án tartótt meg a lovarda a Coro saezféle (előbb Francoviel) ház mögötti udvarban van; tőszomszéd-ságában állanak az istállók 30 fő számára, továbbá a kocsiszinek és a melléképületek. A lovarda, mely 20 m széles és 30 méter hosszú az ünnepelet alatt zászlókkal volt díszítve, és légszesszel kivilágítva. Az egyleti tagok száma 15, a résztvevöke és tanulöke 18. — Az ünnepeleten mintegy 60 néző vett részt, köztük gróf Zichy Ferenc, gróf Zichy Agost és neje sz. Wimpffen Hedvig grófné, gróf Zichy József és neje sz. Odescalchi hercegné, gróf Zichy József (Ghezy) Livia grógné és neje, Ciotta polgármester és neje, Páner H. családijával, Meynier H. gyáros nejével, D. Ans belga konzul, Eördögh Jenö osztálytanácsos stb. A 20 lovas által produkált Polonaise változatossága és pontosságával által nagy tetszést aratott, úgy szintén a zenéje baros és a magas ügyes igró sikerülték. A lovaglók közül fömülöttek: Wickonburg Margit grófné, Wranyeczyn Irén, bároné, Meyneré és Egar Lejóné asszonyok, továbbá a két Vraneczyn báró, gróf Wickonburg István, Steinacker Artur, Corosacz fiúk, Thierry Emil, Sambuy olasz konzul, Garand nagykereskedö, és Leard, ifj. Meynier Burger és Egan rajost. Az egyesület erélyes vezetöigazgatója ifj. Meynier, a jeles képzettségű lovászmesterrel együtt öly kitüntöen rendezték az ünnepelet, hogy az ifjú egyesületnek valóban díszre válik. Ugyanaz nap este Meynier Károly vendégszeretö házában fényes lakomára hívta meg az ünnepeleten megjelenteket. K. vájuk, hogy eme eseményes alapon nyugvó egyesület gyarapodóki virágzózik, s megerösödöki jelszavához hiven: "Perseverantia vincitur".

A nyári idényre. Lapunk múlt számában említtett tettünk ama előnyökröl, melyeket a Fiumébol kiinduló, és a városához közel esö szép vidéken létesítendö mezölö hely a m. kir. állami vasutak részére biztosítana. Ertesülésünk szerint a tervet a m. kir. állami vasut főnyelg ügyelöjére méltatta, s így kilátásunk lehet arra, hogy Buccari és Fiume között már a legközelebbi jövöben élelkebb személyforgalom fog megindulni.

A club alpino kirándulása Castuaba. A club alpino regóta tervezett castuabai kirándulása ma végre megvalósult. A tagok egy része már reggeli 8 órakor kelt útra, míg a másik rész d. n. két órakor indult el.

A magyar országos tüzoltó szövetség a f. évi március hó 25-én megtartott választmányi ülésein, mint azt a Tüzoltó Közlöny úja, jóváhagyta a múlt évi fumei VIII. orsz. közgyűlésre vonatkozó jegyzökönyvet, valamint a magyar tüzoltóknak valószínű kirándulási tárgyaló jelentést. — Ugyancsak e választmányi ülésein elhatározott, hogy a fumei VIII. közgyűlésen az Országos segélyalap létesítésére névö elözetölt szabálytervezet a hazai tüzoltó egyesületek körében végleges nyilatkozattal vegött kiöztatassék.

"Funiculi Funicula" Mozgalmat indítottunk meg lapunk egyik közelimlt számában az iránt, hogy a Fiumével szomszédos Tersattora Susakból hegyi pálya vezetessék. Az úgy immár több oldalról keltett érdeklödést, s legújában egy budapesti cég intézett kérdést lapunk szerkesztöjéhez a módozatok iránt, melyek alapján a szóban forgó vállalat a legelőnyösebben megvalósítható lenne.

Egészségügyi viszonyok a kikötö városban. Közegészségügyi viszonyaink a rendellenes időjárás dacára a lefolyó március hónapban kelöletöek voltak. A halozások száma a 28 000 fönyi lakosság után 86 személyre rugott. E számból esik a ferfinemre 46, a nőnemre pedig 46 személy.

Kereskedelmi hírek.

A fumei rizshántoló gyár részvénytársulat az 1887-ki üzleti évre, részvényenként 45 forintot vagyis 99%-ot juttatott. E szép nyeresémen kívül a tartalék alapra, s egyéb gyári célokra is tetemes összeg fog fordíttatni.

A m. kir. állami vasutak bevétele.

A m. kir. állami vasutak 121.824 utas és 119087 tonna áru után 596412 forintot vettek be. Az ötszáz bevétele a f. évi január hó 1-töl március hó 31-ig 1.368.674 utas és 1.589.075 tonna áru után 7.615.446 frotot, vagy is 24.697 forinttal többet tett ki, mint az előző megfelelő idöszakban.

Közütaási jegyek az Olaszországgal való forgalomban. F. é. április 15-töl kezdve a m. kir. államvasutak által az Olaszországgal való forgalomban közütaási jegyek léptek életbe, mely jegyekre névze általában véve ugyanazon határozományok mérvadóak, mint a melyek a csoportosítható osztrák-magyar-német közütaási forgalomban fömülönek. Az olasz közütaási jegyek 60 napig érvényesök egész éven át, de csak is a m. kir. államvasutak budapesti városi menetjegy-irodájában (Mária Valéria utca, Hungaria szálló) válthattök. Bővebb értesítés említtett irodában, valamint a m. kir. államvasutak nagyobb állomásain, nemkülömben a vidéki menetjegy-irodáknak kapható.

Magyar kir. államvasutak. Az egyrészt Fiume és Triest és másrészt Belgrad helyben és átmen valamint Mitrovecza átmen állomások közötti forgalomban különféle áruknak teljes kocsiakománnyokban való szállításáig f. é. április 10-töl való érvényesöl közvetlen rovatolási díjtelenök léptek életbe. A kereséssé föllétek a m. kir. államvasutak díjszabási elárúsító irodájában megkaphattök.

A kereskedelmi múzeum kibövitése volt szükségessé. Különböen butorparosok jelentöketek újabb nagyobb számmak s ezek részére a főkapuval szemben két sor új szobafülkét állítottak fel. Ezenkívül tetemesen megnagyobbították a könyvtárszerelési osztályt. A szakszeri, képes katalógus, melyet Nemeth Imre min. tanácsos, kereskedelmi múzeumi igazgató szerkesztett, még e hónapban elhagyja a rajstöt.

Tengerészeti hírek.

A fumei cs. és kir. hadi tengerészeti akadémiában a f. évi szeptember hó 16-án kezdöölö iskolai tanügyvel meglüzeltöleg tartoménzat növendök fog fölvetöten. A beltöltendö helyek között több ingyenes és félpály helyek is vannak. A folyamodványok a legközelebb esö katonai hatóság újón legközelebb a f. évi aug. hó 1-ig a cs. és kir. hadügyi min. istermin tengerészeti osztályához intézendök. Bővebb értesítések min. ister polgári és katonai hatóságoknál nyérhetök.

Egy német gözös megmentése a „Szechenyi” Adria gözös által. Az Adriatársulat „Szechenyi” gözöse „Braziliából” Triestbe jövet, a Szent Vincze szigettöl ötven tengeri mérföldnyire a „Köln” nevű német gözös el találkozott, mely segítséget kért. A „Szechenyi” gözös derék kapitánya ennek folytán a hajóhoz ment, s azt bevontattá a St. vincze kikötöbe. A német hajó az utasokon kívül még nagy értékű áruk is voltak.

A manchester-liverpooli csatornán igert tévékenyen dolgoznak. A munkások száma 3,000-re rug; alkalmaznak 40 mozdonyt, 18 gözhajót, 7 gözkötögépet, 27 gözdarut, 74 locomobilt, 4 merítö gépet, 9 gözfaragót, 17 teherhajót, 1,780 vagonot, 5,000 tonna szént és 70,000 fatözlöt.

Möcs Zsigmond teleköss. szerkesztö

KIADÓ LAKÁS!!

Egy egészséges és a tengerre szép kilátással bíró villában egy öt szobás lakös kiadó. A lakáshoz külön kertrész is tartozik, mely a lakónak szabad rendelkezésére áll. Forrás viz a közelben, cászterna viz a háznál. Bővebb értesítés a kiadóhivatalban.

VII. év
Szerkesztés
Egy évre
Félévre
Negyedévre
2 hóra
Külföldre 1 évre

1888.

Magyar árak

Még nem
csékély volt
direkt kivite
ba, hogy az
Mióta azonb
zött rendes
meg, e teki
haladást és
ben e járató
befolyással
tőleg a mag
lére.

A csékél
lett ugyanis
piaczeval bí
vizek stb),
nél nagyobb
termények is
nem, vagy es
kerültek az
például a le
amerikai ros
lönösen a b
talált.

Az észak
matikus visz
megesik, hog
let csakis b
hető, s e sz
gonya alkalm
don értékes
jőzésekötött

A new-y
szükségletét
Skóceziából
kedési viszo
mi akadály
nézve, hogy

A „Fi

Fiume első ok

Irta:

A tenger f
táplált agod
sáknak bizony
megvétele utá
szomszédjában
ban a Po foly
szereltek fel n
rel, oly számd
mállett fekvő
az osztrák és
Február 15-én
mányul ejtett
lent Rovigno
főjében;?) s p
lencei területe
leg viselte m
szép szerelt ig
szállításra enged
lenyugodott, r

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Kiadások Harmadik évi zárszámja 1887. január 1-től december 31-ig. Bevételek Vagyion. Mérleg-számla 1887. december 31-én. Teher.

I. Tűzbiztosítás.		II. Életbiztosítási üzlet.		III. Jégbiztosítás.	
forint	kr	forint	kr	forint	kr
187887 17		2992 60		1199347	
49312 03		4892105 02		11011991	
372924 06		11561 78		1199347	
127139 67		39667 92		890113	
49629 54		36677 92		80133 82	
284887 68		1199347		11011991	
2181 67		61988 41		6330059 70	
1795672 48		274891 34		6330059 70	
4611924 29		274891 34		6330059 70	

Kiadások Huszonötödik évi zárszámja 1887. január 1-től december 31-ig. Bevételek Vagyion. Mérleg-számla 1887. december 31-én. Teher.

I. Tűzbiztosítás.		II. Életbiztosítási üzlet.		III. Jégbiztosítás.	
forint	kr	forint	kr	forint	kr
187887 17		2992 60		1199347	
49312 03		4892105 02		11011991	
372924 06		11561 78		1199347	
127139 67		39667 92		890113	
49629 54		36677 92		80133 82	
284887 68		1199347		11011991	
2181 67		61988 41		6330059 70	
1795672 48		274891 34		6330059 70	
4611924 29		274891 34		6330059 70	

Budapest, 1887. december hó 31-én.
Fuchs Rudolf, Hajós József,
Igazgató helyettesek: Ormody Vilmos igazgató,
A fenti zárszámokat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyen tételét a fő-
életbiztosítási osztályfőnök Rudnyánszky Ferenc.
Tornyai Schönböcker Zsigmond.
Sikányi István.
Jeney Lajos,
a központi könyvezés főnöke.
Kaczirinszky János
életbiztosítási könyvivő.

FIUME